

Udviklingsminister Christian Friis Bach

Cc: Klimaminister Martin Lidegaard

Cc: Udenrigsudvalget, Klima- Energi og bygningsudvalget, Europaudvalget

København 30. april 2013

Vedr.: Regeringens reaktion til Olivier de Schutters henstilling (Geneve 23. april 2013) om at afskaffe tvungen brug af biobrændstoffer og om at indstille statsstøtte til biobrændstoffer

Kære Christian Friis Bach

Jeg skriver atter vedrørende den danske lov om tvungen brug af biobrændstoffer, og om den statsstøtte Danmark uddeler til alle biobrændstoffer, uden hensyn til hvor ubæredygtige de er. Se også Greenpeace brev til dig fra 4. september 2012.

FNs særlige rådgiver for retten til mad, Olivier de Schutters, udsendte 23. April 2013 et notat, hvor han henstiller til EU-landene, at afskaffe nationale støtteordninger og tvungen iblanding af biobrændstoffer¹.

Olivier de Schutters redegør for syv alvorlige grunde til at indstille EUs brug af biobrændstoffer. Heriblandt at biobrændstoffer, der lægger beslag på landbrugsjord, øger fødevarerisikoen for verdens fattigste; at biobrændstofferne ikke hjælper mht. CO2-reduktion, og at den massive statsstøtte til biobrændstoffer stimulerer en u hensigtsmæssig spekulation - ikke kun i fødevarerpriser, men også i jord- og vandressourcer, der reelt afskærer en del af verdens fattigste fra retten til mad. Olivier de Schutters påpeger, at EU-landenes biobrændstoflove således er i strid med Lisabontraktatens artikel 21.

Henstillingen fra FNs særlige udsending indeholder tre konkrete opfordringer til EU-landene:

- Kommissionens foreslåede fem-procents-loft for land-baserede biobrændstoffer er fremskridt, men ikke tilstrækkeligt. Loftet bør ligeledes indføres i brændstofkvalitetsdirektivet.
- Incitament/støtte til afgrødebaserede biobrændstoffer bør stoppes.
- National lovgivning om tvungen iblanding af biobrændstof bør afskaffes.

Greenpeace anerkender at den danske regering fører en meget fornuftig politik mht. EU-kommissionens ILUC-forslag 2012/595. Regeringen søger i lighed med de Schutters at skærpe forslaget med en hurtig medregning af ILUC-CO2, øget incitament til elbiler, og omkring fem-procents-loftet har Danmark - præcis som de Schutters - krævet loftet skærpet og samtidigt indført i brændstofkvalitetsdirektivet.

Dette brev er således ikke en kritik af den danske regerings politik i EU. Denne henvendelse vedrører den biobrændstof-politik både den nuværende og tidligere regering har ført i Danmark siden 2009. Specifikt mener Greenpeace, at Danmark umiddelbart bør efterkomme Olivier de Schutters henstillinger om at afskaffe den danske lovgivning om tvungen iblanding af 5,75% biobrændstof, og at regeringen stopper den nationale støtteordning til afgrødebaserede biobrændstoffer (dvs. fritagelsen for CO2-afgift).

¹ http://www.srfood.org/images/stories/pdf/otherdocuments/20130423_biofuelsstatement_en.pdf

Greenpeace har flere gange tidligere henvendt os til regeringen omkring dette. Jeg henviser derfor til vore tidligere henvendelser:

- Greenpeace-notat feb. 2013, der beregner omkostningen for statskassen, samfundsøkonomien og klimaet ved den danske støtte til afgrødebaseret biodiesel².
- Greenpeace-brev til Christian Friis Bach, sep. 2012, (fortsat ubesvaret), hvor Greenpeace opfordrer udviklingsministeren til at følge henstillinger fra IFPRI, FAO, WFP mfl. om af hensyn til fødevarerpriserne at indstille både statsstøtten og den tvungne iblanding af biobrændstoffer³.
- Fælles NGO-notat (dec. 2011) vedrørende omlægning af danske afgifter for biobrændstoffer og el⁴
- Fælles NGO-hørings svar (okt. 2012) vedrørende EU-kommissionens (2012/595) ILUC forslag⁵
- Fælles NGO-hørings svar vedr. ændring af lov om biobrændstoffer 12.aug2010⁶

I sammenfatning har Danmark siden 2009 på hjemmebane ført en biobrændstof-politik der globalt skader skove, klima og fødevarer sikkerheden. Det gælder både den tvungne iblanding og afgiftsfritagelsen. Begge dele er national lovgivning, som kun den danske regering har kompetence til og ansvar for at ændre.

Lov om tvungen iblanding:

Loven om tvungen iblanding modarbejder den danske regerings globale målsætninger både mht. skovbevarelse, klima, at modarbejde spekulation i fødevarer og landbrugsjord samt at sikre verdens fattigste retten til mad. Ifølge Olivier de Schutter er biobrændstofloven således i strid med EU-traktaten art 21.

Loven om tvungen iblanding af biobrændstof er en ren dansk afgørelse. Den er baseret på to EU-direktiver, men direktiverne indeholder modsat den danske lov intet krav om tvungen brug af biobrændstoffer. VE-dir stiller alene krav om minimum 10% vedvarende energi i transportsektoren. Brændstofkvalitets-direktivet stiller krav om 6% reduktion af CO₂-udslippet per energienhed. Beslutning om at gennemføre direktiverne ved at indføre tvungen iblanding af biobrændstoffer er således helt klart en dansk afgørelse.

Afgiftsfritagelse for afgrødebaserede biobrændstoffer:

VE-direktivet skaber en direkte konkurrence mellem de forskellige former for vedvarende energi. Enhver støtte til afgrødebaseret biobrændstof modarbejder derfor udviklingen af de reelle løsninger, som regeringen ønsker at tilskynde, men som er dyrere at indføre (elbiler og affaldsbaserede

²

http://www.greenpeace.org/denmark/Global/denmark/Klima/2013/Documents/Notat_biodiesel_CO2_kr_afgiftfritagelse.pdf

³ <http://www.greenpeace.org/denmark/da/press/rapporter-og-dokumenter/2012/Vedrørende-suspending-af-dansk-lov-om-tvungen-brug-af-biobrændstof/>

⁴ <http://www.greenpeace.org/denmark/da/press/rapporter-og-dokumenter/2011/Tilpasning-af-danske-afgifter-pa-biobrændstoffer-og-el/>

⁵ <http://www.greenpeace.org/denmark/da/press/rapporter-og-dokumenter/Horingsvar-om-Biobrændstoffer-/>

⁶ <http://www.greenpeace.org/denmark/da/press/rapporter-og-dokumenter/faelles-horingsvar-ang-biobr/>

biobrændstoffer og -gas). Regeringen modarbejder således sin egne målsætninger ved også at fritage de afgrødebaserede biobrændstoffer fra CO₂-afgiften. Fritagelsen for CO₂-afgift er en national dansk støtteordning til en værdi af cirka 50 øre per liter efter moms.

Den danske afgiftsfritagelse stiller end ikke krav om at biobrændstoffet opfylder EU's bæredygtighedskriterier. Det er ulovligt, at biobrændstoffer, der ikke opfylder EU's bæredygtighedskriterier, efter danske regler kan modtage offentlig støtte⁷. Regeringen må derfor under alle omstændigheder ændre betingelserne for at opnå afgiftsfritagelse. I lyset af Olivier de Schutters henstilling (og de mange tilsvarende henstillinger, der tidligere er fremsat) bør regeringen ikke nøjes med kun at ændre det minimum, der kræves for at lovliggøre støtteordningen. Støtteordningen bør i stedet omlægges, så afgiftsfritagelsen fremover kun gælder de biobrændstoffer, der ikke lægger beslag på landbrugsjord.

Det har tidligere været brugt som argument for, at fortsætte Danmarks støtte til ikke-bæredygtige biobrændstoffer, at EU-direktiverne er fuldt harmoniserede, og at Danmark derfor ikke nationalt må diskriminere mellem afgrøde- og affaldsbaserede biobrændstoffer. Det er vigtigt at aflive denne misforståelse. EU-kommissionens har klart tilkendegivet, at nationale støtteordninger netop gerne må indrettes, så de fremmer de bedre biobrændstoffer:

2.4. Harmonisation of sustainability criteria

The Directive's sustainability criteria are fully harmonised at Community level and were adopted under Article 95 (internal market) of the EC Treaty. Therefore, Member States may not set additional criteria of their own for the purposes 1 to 4 listed in Section 1(7). This means that Member States may not for those purposes exclude biofuels/bioliquids on other sustainability grounds than the sustainability criteria laid down in the Directive (8).

However, where certain biofuels/bioliquids are both more beneficial than others and more expensive to produce, national support schemes may take their higher production costs into account (9).⁸

⁷ VE-dir art 17(1): "biofuels ... shall be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) only if they fulfil the sustainability criteria set out in paragraphs 2 to 6: ... (c) eligibility for financial support for the consumption of biofuels and bioliquids.

Meddelelse fra Kommissionen om den praktiske gennemførelse af EU's bæredygtighedsordning for biobrændstoffer og flydende biobrændsler og om regler for medregning af biobrændstoffer (2010/C 160/02) fra juni 2010, punkt 1.1: "Member States are responsible for making sure that the sustainability criteria are met when biofuels/bioliquids: ... 3. receive financial support for their consumption (footnote: Article 17(1)(c). Typically as part of a national support scheme)". <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:160:0008:0016:EN:PDF>

⁸ Jvf punkt 2.4 i Meddelelse fra Kommissionen om den praktiske gennemførelse af EU's bæredygtighedsordning for biobrændstoffer og flydende biobrændsler og om regler for medregning af biobrændstoffer (2010/C 160/02) fra juni 2010, Jf. betragtning 89 og 95 i VE-direktivet samt EF-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse (se link i fodnote 7).

Greenpeace deler regeringens globale målsætninger om at mindske afskovning, reducere CO2-udslip og beskytte retten til mad. Greenpeace er også enig med regeringen i, at elbiler og affaldsbaseret biobrændstof og biogas har langt større erhvervsøkonomisk og klimamæssigt potentiale, end afbrændingen af vegetabilsk olie og alkohol. Regeringen kan næppe være uenig i, at både den tvungne iblanding og afgiftsfritagelsen er national dansk lovgivning, og at ansvaret for at ændre politikken derfor alene ligger hos den danske regering (ikke i EU). Slutteligt må regeringen jo nødvendigvis være optaget af at få mest mulig klimagevinst ud af de offentlige midler, der bruges på klimaindsatsen. Den uberettigede afgiftsfritagelse for ubæredygtige biobrændstoffer koster cirka 200 mio. kroner om året, mens den tvungne brug af biobrændstof pålægger samfundet ekstraomkostninger på cirka en halv mia. kroner om året.

Der synes derfor ikke at være nogen som helst grund til, at Danmark skulle undlade at efterkomme henstillingen fra FNs særlige rådgiver for retten til mad.

Med venlig hilsen,

Dan Belusa,
Greenpeace.